

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

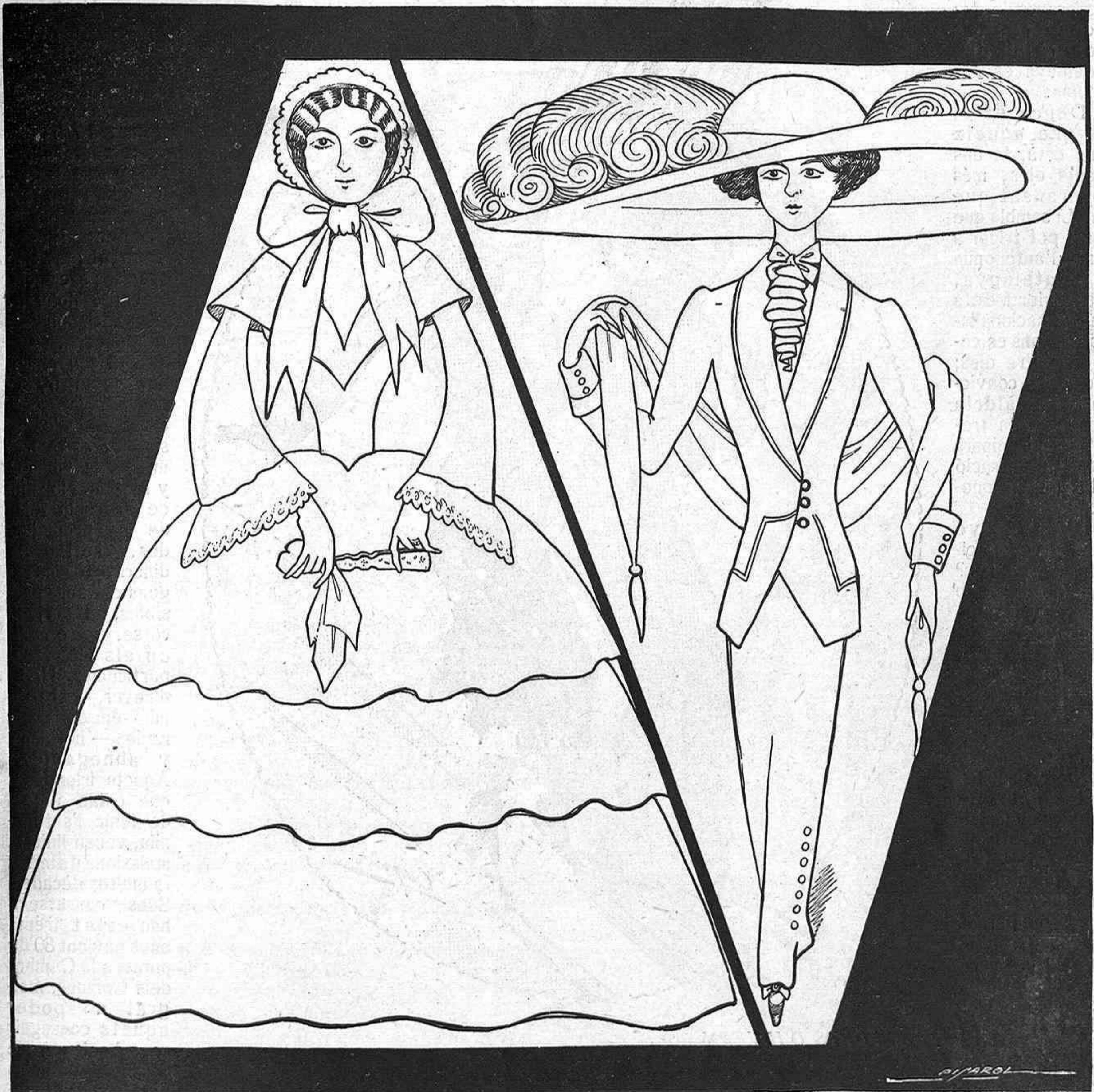
BARCELONA, 24 DE FEBRER DE 1911

NÚM. 1678 ————— ANY XXXIII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

FIGURINS

*D'ahir ab avui, les modes
de tal manera han canviat,
que abans era als peus l'amplaria
y ara l'amplaria es al cap.*

L'autonomia de Catalunya

Jo tinc un bon amic, catalanista entusiasta y optimista, que viu pensant continuament en l'autonomia de Catalunya y que creu que aquesta pot venir qualsevol dia, potser demà, potser al cap d'una setmana, d'un mes o d'un any. De don Nicolau Estévez s'ha dit que se n'anava cada vespre al llit ab l'esperansa de que a l'endemà al matí, al llevarse, se trobaria ab la revolució encesa. De l'amic meu a qui'm refereixo pot dirse també que se'n va cada nit a dormir ab l'esperansa de que al despertarse's trobarà ab que Catalunya es autònoma.

Doncs es el cas que aqueix amic està, fa uns quants dies, més esperansat que mai. Li sembla que ja no pot trigar a venir l'autonomia de Catalunya, que'l triomf dels ideals nacionalistes catalans es cosa de quatre dies; y diu, ab convicció, que caldria comensar els treballs preliminars pera l'instauració del règim autonomic.

D'ont li ve aquet convenciment al meu amic? Ell m'ho deia, ab fervorosa paraula, l'altre dia, tot prenent el quotidià cafè:

—Ho has llegit? L'autonomia d'Irlanda es cosa feta. Mr. Asquith, el primer ministre anglès, l'ha promesa solemniament en plena Cambra dels Comuns. Tindran els irlandesos Parlament propi pera'ls seus afers interiors y un ministeri responsable. Res, que'l nacionalisme triomfa! Com poden els governs de Madrid seguir negantnos l'autonomia? L'e-

xemple d'Anglaterra influirà aquí per forsa. Se pot dir que hem guanyat! Les paraules de Mr. Asquith sobre Irlanda les haurà de repetir en Canalejas aplicantles a Catalunya. Ja ho veuras, ja ho veuras!...

—Però tu creus que als irlandesos els regalen l'autonomia o be que ells se l'han ben guanyada?

—Me penso que se la deuen haver guanyada—va respondre l'amic.

—Sí: se l'han guanyada ells—vaig seguir jo.—En qüestions polítiques, com en qüestions particulars, s'ha de confiar, no en lo que algú doni, sinó en lo que un mateix se guanyi. Doncs be: ja has pensat en si els catalans fem lo que cal pera guanyarnos l'autonomia?

L'amic se'm quedà mirant, un xic desorientat.

—Ja veig que no hi has pensat, en això—vaig continuar.

—Doncs jo sí que hi he pensat. Jo he comparat lo que fan els nacionalistes d'Europa pel triomf dels seus ideals, y lo que'ls catalans fem. Y la diferencia, amic, es enorme. Pot-

ser cap ideal costa tant d'assolir com l'ideal nacionalista; les dificultats són, generalment, nombroses y molt greus; la batalla ofereix grans perills y exigeix dels lluitadors un coratge y una perseverancia inquebrantables. Són precisos sacrificis, treballs, dolors... Els nacionalistes, si volen veure realitat el seu anhel, han de sofrir, de vegades, persecucions, han d'exposar, en certs moments, la llibertat y la vida. No'ls ha de doldre la feina de fer propagandes, ni el donar diners, cadascú segons els seus possibles, ni perjudicarse, poc o molt, en els interessos particulars. Hi ha d'haver, —diguemho en dues paraules— heroisme y abnegació... Aquets irlandesos que estan a punt de tenir l'autonomia, venen lluitant apassionadament fa moltes dècades. Sense cansarse'n, han estat trenta anys enviant 80 diputats a la Cambra dels Comuns, malgrat no poder aquets conseguir res. Aquí, perquè 40 diputats no'ns portaren l'autonomia en un any,

SPORTS D'HIVERN

—Be, ¿que'ns deixem caure o què?
—Psè!... No haventhi cap home al davant, no val la pena.

ja'ns declararem desenganyats. Abans de les eleccions generals del prop-passat Desembre, el *leader* nacionalista irlandès Mr. Redmond feu un viatge als Estats Units, y només dels compatriotes emigrats recullí mitg milió de dollars pera les despeses del partit. Aquí, aquella subscripció de la Solidaritat resultà, relativament, ben pobre... Diu la dita que *qui vol peix, que's mulli els peus*. Nosaltres [el peix ja'l volem; però els peus no'ns els volem mullar. L'autonomia ens agrada; però volem que no'ns porti feina, que no'ns doni disgustos y, sobre tot, que no'ns costi diners...

Mentres jo aixís parlava, l'amic optimista abaixà el cap y's posà trist.

WIFRED

Dies "así"

Hi ha dies *así* y dies que no són *así*.

Verbi gracia, el passat diumenge va ser un dia *así*.

¿Per què va serho?... Això ho ignorem.

Lo únic que sabem es que'l dia era un dia *así*, y ho sabem, perquè ab les nostres propies orelles varem sentirho assegurar a un revisor dels tramvies de l'Anònima.

Veuran qu'es curiós.

La cosa vaanar de la següent manera:

Rambla avall y a bona marxa corria un cotxe de la línia de la *creu roja*, ab la plataforma posterior bàrbarament atapada de passatgers. Dinou o vint varem tenir nosaltres l'honor de contarnhi. Y com un d'aquets dinou o vint, molestat per tan escandalós abús, vegés pujar a un revisor, figurant-se, l'ignocent, que la missió dels tals empleats es atendre al public, quan té raó, y evitarli incomoditats, va cridarli l'atenció sobre l'excés de viatgers que, ab notoria infracció d'aquell avís que diu: *Cabida, 12 pasajeros*, portava el carruatge.

—Senyor revisor, ¿que no veu còm està aquesta plataforma?

—¿Qué quiere V. decir?—replicà el revisor:—¿Que son ustedes demasiados?

—Sí, senyor: y com que aquesta placa diu que no n'hi caben més que dotze...

Y aquí saltà, homèrica, colossal, lapidaria, la resposta del revisor, que per cert lluí a la gorra el número 18:

—Eso no puede mirarse, en días *así*!...

Tota la gent que anava a la plataforma va quedar-se ab un pam de nas.

* * *

Velsaquí còm varem averiguar que'l passat diumenge va ser un dia *así*.

Y velsaquí també de quina manera poguerem fer el graciós descobriment de que aquell lletrero que diu: *Cabida, 12 pasajeros*, lliurement traduït al llenguatge tramviari, vol venir a dir:

Cabida, 12 pasajeros, mentres els que hi van no passen de dotze.

Però, desde'l moment en que se n'hi enquebeixen catorze, setze o vint, l'advertencia del lletrero queda, *ipso facto*, abolida, la *cabida's* converteix en *ilimitada*, y ningú té dret a reclamar, ni a moure un dit, ni a obrir la boca.

Y d'aquets dies se'n diu dies *así*.

Aixís, el diumenge, a les quatre de la tarde, varem tenir el gust de sentirho manifestar a un digne revisor de l'Anònima.

* * *

BALL DE DISFRESSES

—Una pregunta, si no es indiscreció:
De què va la seva amiga, aquella que
balla ab el de la barba?

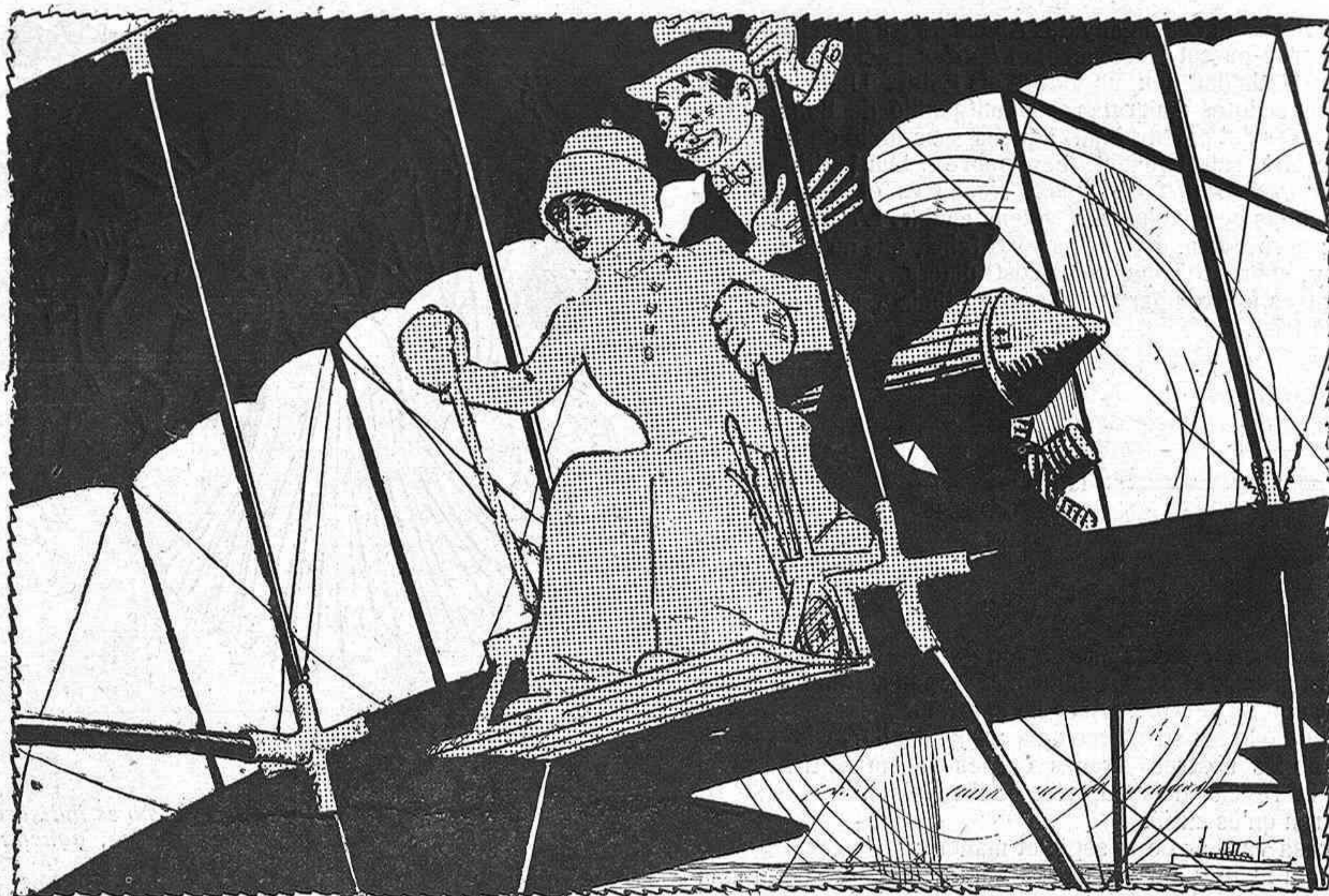
—De què vol que vagi? D'esma!

D'ÚLTIMA MODA

—Què't sembla, m'escauen aquestes
faldilles-pantalons?

—Ni pintades. Com se coneix que ja
fa temps que't poses els meus!

A MIL METRES D'ALTURA

—No es gaire oportú el moment, pera ferme una declaració amorosa...
—Sí, senyora, sí... Precisament ara es quan vostè's pot convencer de la meua alta posició.

¿Oí, senyor Ribé, quefe de la Guardia urbana—encarregada de fer complir els reglaments municipals—y secretari, al mateix temps, de l'Atracció de Forasters, oi qu'e s divertidíssim tot això?

O. MEGA

L'ultim figurí

A Madrid, a París, a Londres, a Bruseles, a tot arreu aont la faldilla-pantalon ha tingut l'inconcebible atreviment de presentarse en public, la nova moda ha sigut reprovada, xiulada y acompanyada a crits al *Spoliarium* de les coses absurdes y ridícules.

¿Me serà permès declarar ab tota llealtat que me'n alegro?

¿Si?... Doncs, ja està dit: me'n alegro y trobo que'ls ciutadans de Bruseles, Londres, París y Madrid, al reprovar, xiular y obligar a retirarse pel *foro* a les poques faldilles-pantalon que han tingut el trist valor d'exhibir en la via pública les seves grotesques penjarelles, han fet santament.

—¡Vaia un lliberal!—exclamarà potser alguna lectora.

¡Alto, senyora meua!—parlo ab la simpàtica lectora que hagi l lensat aquesta exclamació:—No permeto que ni vostè ni ningú, y menos en vigílies d'eleccions, posi en dubte el meu lliberalisme. Tocant an aquet punt, ni a Riego que bai-

xés del cel, o que pugés de l'infern,—ignoro aont deù trobar-se—li toleraria la més lleugera reticencia.

Sí, senyora; soc lliberal. Totes les idees, totes les creencies, totes les opinions, tots els gustos són pera mi igualment respectables. A mi, personalment, ¿què m'importa que la gent se vesteixi aixís o aixàs, que'ls moros se calin barret de copa, que'ls zulús se posin frac o que'ls capellans se vesteixin de picador pera acompanyar els morts al cementiri?

Per ridículs que uns y altres resultin, jo no tindrè mai pera cap d'ells la més petita censura. Si tots els drets són sagrats, mentres no perjudiquin a un tercer, ¿per què no hem d'admetre y considerar també sagrat el dret de ser ridícul?

Però el cas de la nova moda femenina, senyora meua, no es aquest. Els homes—fixi's be en lo que vaig a dirli—els homes que a Madrid, a París, a Londres y a Bruseles han xiulat y cobert d'improperis la faldilla-pantalon, no ho han fet, com vostè's figura, atropellant un dret, sinó, ben al contrari, complint ab un dever: el dever d'estimar a la dòna y de vetllar en tots moments per la seva ditxa.

—Però ¿y si a nosaltres ens agrada anar aixís?—repliarà vostè.

S'equivoca, senyora; a vostès no'ls agrada anar aixís. Dipositaries del bon gust y doctores en elegancia, ¿còm es possible que a vostès els agradi aquesta desdixada falda-pantalon, filla de l'imaginació d'un *modisto* pervers, subvencionat potser per alguna societat secreta, enemiga del *bello sexo* y propagadora indirecta del celibat?

No, senyora, no; no es que a vostès això els agradi. Es que'ls han dit que'es moda; es que aquesta dèspota sense senderi ha decretat avui la faldilla-pantalon, com en altre temps decretà el mirinyac y com en futures èpoques decretarà potser el corpinyo de tela metàlica, o el sombrero-colo-

mar, y vostès, que tan lliures volen ser y tant se sulfuren contra les imposicions dels homes, han baixat humilment el cap y, avergonyides, però resignades, han acatat l'absurde *orden y mando* d'aquesta tirana sense solta.

Ja ho veuen, ja, vostès, que'l nou figuri es una cosa lletja y digna de ser xiulada; ja ho comprenen que acceptantlo no hi guanyen res y s'exposen a perills de tota mena; però: «¡Es moda!»—diuen vostès.—«Es moda, y ¿quin remei ens queda sinó seguir-la?»

Això es lo que'ls homes, exercint sobre vostès la nostra acció tutelar, ens hem proposat evitar, y això es lo que evitarem, costi lo que costi.

No es en perjudici de la llibertat de vostès que'ls patricis de Madrid, de París, de Londres y de Bruseles han xiulat y perseguit les faldilles-pantalón: ben al revés; es en nom de la llibertat y en pro de la llibertat que les han perseguides y xiulades.

El progrés, el perfeccionament, l'evolució de les costums... Sí, senyora; tot això es molt bonic y molt digne de ser tingut en compte. Però per damunt de tot això hi ha una altra cosa que'ls homes conscients y abnegats defensarem sempre contra totes les modes y tots els *modistos*: la feminitat de la dòna.

Senyora meva: creguin a qui'ls vol be y deixin que'ls Paquins y els Worths diguin lo que vulguin: com l'aucell ha de dur plomes y la rosa ha de dur perfums, la dòna ha de dur faldilles.

Les calses...

¿No'n tenen prou, vostès, ab portarles en el *seno* de la familia desde'l dia que's casen?

A. MARCH

Carnavalesca

Quan aquestes ratlles *vegin la llum* haurà sortit, o mancarà ben poc, el bandol de l'Arcaldia, que fia tots els anys a la *proverbial sensatez del vecindario* l'acompliment de les disposicions dictades pera l'exacta observancia dels articles de les O. M. que regulen les festes del Carnestoltes. Segons el document oficial, venim els barcelonins obligats, en primer

terme, a *observar la debida compostura en pala-bras y modales*, abstenintnos de lo que ofenda a la *Religió, a la moral, a las buenas costumbres, a la decencia y a la cultura*. El bandol conté, ademés, alguns altres extrems relatius al manteniment de l'ordre en el tran-zit del Passeig de Gracia, a l'objecte d'evitar — diu — *posibles desgracias*. L'arcaldia dona, aixís, una bella mostra de la sollicitud y l'afecte que sent per nos-altres, que corresponem a les seves atencions passant indiferents per davant del cartell municipal..., que tots els anys diu lo mateix. Ningú, emperò, arriba a discutir o a posar en dubte la conveniencia d'uns tals advertiments, que tant s'avenen ab la decadencia manifesta del Carnaval. Interiorment més aviat ens felicitem tots d'una disposició ofici-nesca que tendeix visiblement a limitar el desordre de les nostres vies

LA SOROLLOSA MODA DE LES CALSES FEMENINES

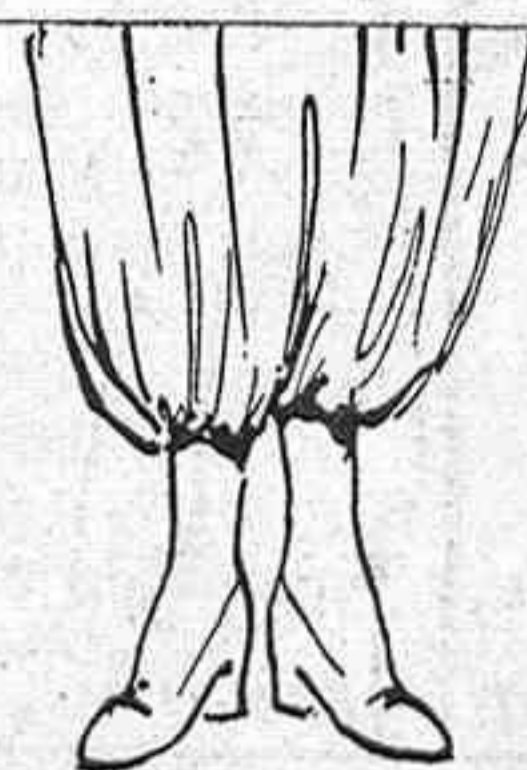
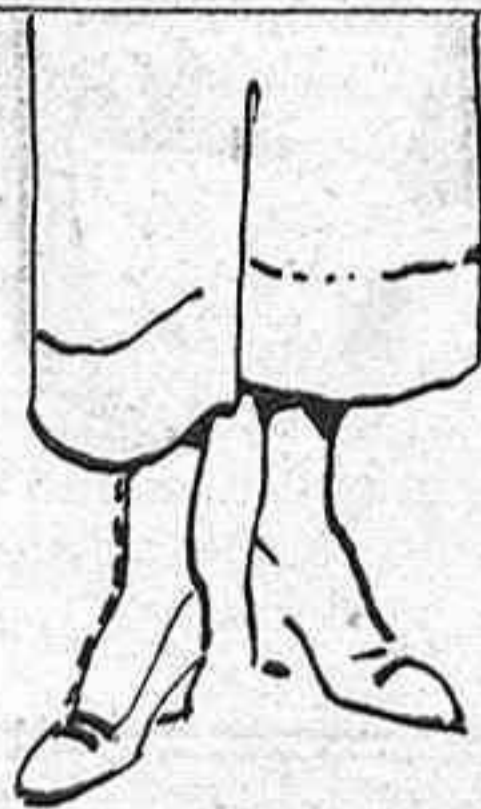
Una amassona del dia.

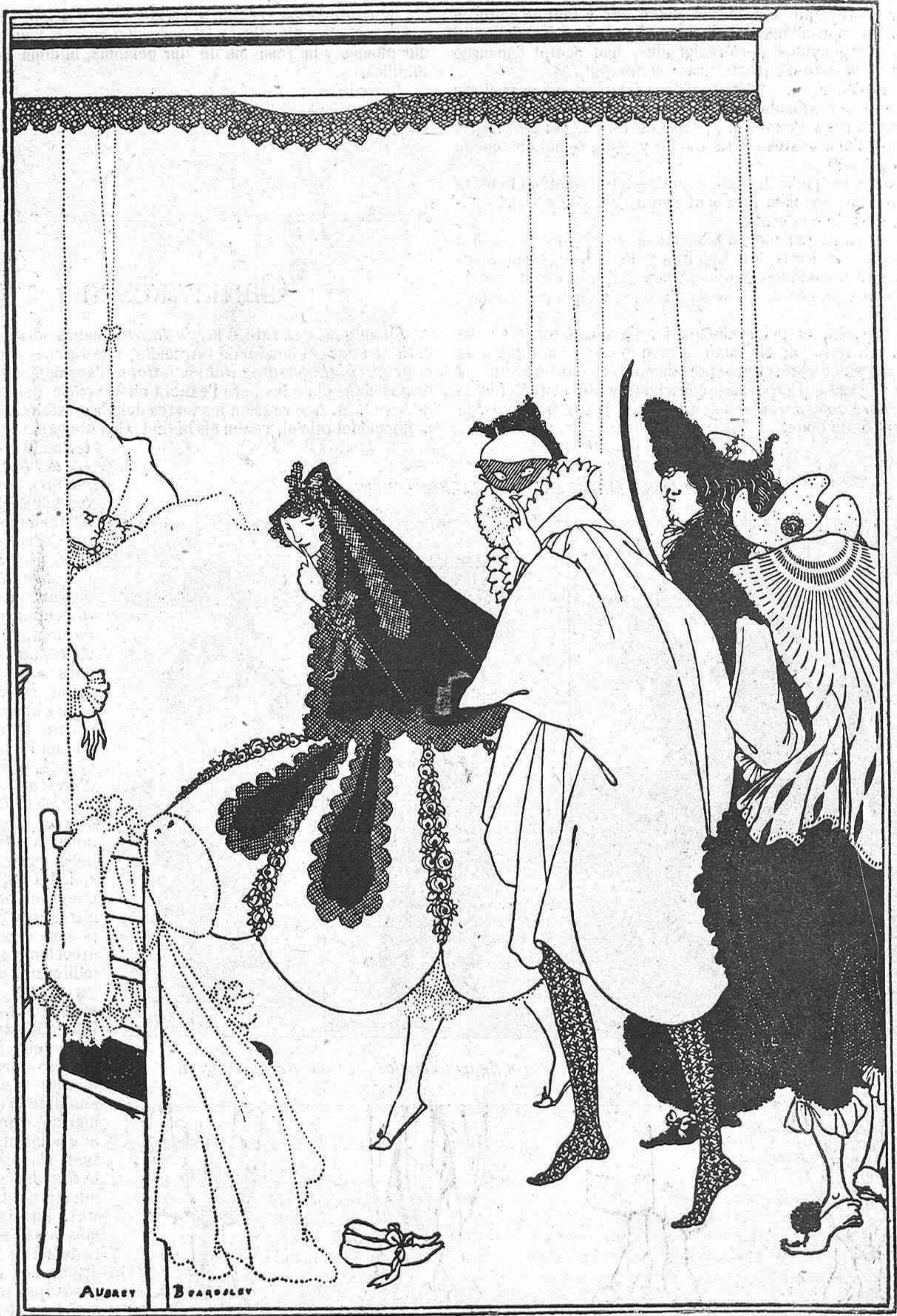
Un figuri autentic.

Un altre figuri.

Diferents tipos de faldilles-pantalons.

ART FORASTER

La mort de Pierrot.

(Caricatura de A. BEARDSLEY.)

VÍCTOR LABIELLE

La malaltia que, implacable, venia anys hà atormentantlo, l'ha vensut: diumenge varem acompanyarlo al Cementiri.

Era en Víctor Labielle un dels litografs més intel·ligents de la nostra terra, aont, malgrat lo que pugui fer creure el seu apellido extranger, havia nascut y s'havien desenrotllat el seu talent y les seves iniciatives.

Despert y laboriós continuador de l'obra del seu pare don Carles—introductor a Barcelona del gravat al zinc y el primer gravador que prestà els seus serveis a l'antiga Casa López Bernagosi—coneixia a fons els secrets de l'art d'en Senefelder, que li dèu bona part de l'esplendor que, en èpoques més brillants pera la

litografia, alcansà en la nostra ciutat aquet delicat procediment grafic.

Havia sigut durant molts anys gravador de L'ESQUELLA y *La Campana*, y no pocs dels treballs en colors, alguns ben notables, publicats per aquesta Casa Editorial van també avalorats per l'acreditadíssima firma *Labielle*.

Descansi en pau el nostre bon àmic y rebi la seva familia l'expressió del nostre condol per l'immensa perdua que avui afligeix.

Màscares bi-sexuals

Del Carnaval, què'n queda, d'un any a l'altre? Quin cos, quin relleu prenen en el nostre esperit el record de les passades disbauxes carnestoltesques?... No més que lo popular, lo del carrer y de les plasses: un abigarrament de farsa baixa. Lo tradicional, lo classic, lo tipic y lo genuí són: l'estridencia selvatge, l'agut y rogallós toc de corneta, l'esquellotada irreverent, la coloraina xanfainosa, els mascarots hereditaris que acaben per proclamarse institució: el gitano de les estisores descomunals, la pescatera de la «Lliga del Mot Pessim» ab el cove de la sardina sota el bras, l'etern fardassot de la camisa fòra les calses, portant una gibrelleta per fanal, la grotesca figura de la dòna a cavall de l'home, ab el paraigües obert, tot esbotzat; l'indispensable pagès fent la figuereta; l'ós com balla; la senyora vestida ab roba de sac; l'innoble comparsa de la xusma barroera. Ni els gentils *Pierrots*, ni les elegants *Pasiegas*, ni el senzill *Bebé*, ni el socorregut dominó blau logren dirnos res a la memoria. Les disfresses ridículament grotesques, lo groller, lo xavacà es lo que únicament resta avui com a representació y simbol de la sana alegria, en les mascarades de la nostra plebs.

Però al classic mascarot de baixa estofa, als repugnants personatges acompanyants de l'enterro de la nit del dimars, encara els aventatja en immoralitat y en mala sombra un altre tipo refinat de màscara popular: el del senyoret afeminat que preté tenir educació y bon gust y's disfressa de senyora y va per aquets mons de Deu ab la cara destapada, fent gala de 'ses habilitats bi-sexuals. Aquets bromistes sí que no'ns han pogut fer riure mai; tot lo més ens hauran arrencat un somris de commiseració y prou. Y lo veritable-

principals, a l'hora que vetlla perquè ni l'excés de carruatges, ni l'afluencia de badocs interrompin per un sol moment el dret a la lliure circulació...

Per lo demés, tampoc els adoradors de lo pintoresc perden gran cosa ab les disposicions municipals. Repetir que'l xivarri popular va tots els anys disminuint resulta ja una banalitat. Les disfresses devenen rares en els nostres moderns Carnavals, essent en nombre insignificant les que s'aventuren a travessar els carrers. El mal està, potser, principalment, en el fet de que'ls nostres conciutadans comensin a trobar ignocent, y ridicul a la vegada, el revestir una disfressa en uns temps com els que correm, en que, per la majoria dels mortals, s'ha aixecat tot l'any el fingiment a la categoria de virtut. Ab tot, queda encara entre nosaltres un regular nombre d'individus que tenen a gran honor vestir, baldament siga per unes hores, un trajo diferent del que porten cada dia, y que, com es de llei, en res s'avingui a la seva edat, a la seva condició, al seu país, a la seva època y, sovint, ni al seu sexe. Disfressarse, com la paraula ho expressa clarament, vol dir cobrir sota d'una apariencia pasatgera la veritable personalitat exterior; pendre l'habit d'una segona persona, modificant d'aquet modo el propi aspecte als ulls d'un mateix, tot mirant de sustreure's a la vista dels coneguts. Aixís, per forsa l'home disfressat ha d'experimentar el doble goig que suposa aconseguir, en primer lloc, intrigar a les seves amistats, que's veuen ab mil treballs pera endevinarlo, transformat en hèroe llegendari o en tipo caricaturesc. La disfressa logra, igualment, encobrir la verdadera personalitat als ulls dels ab qui fa per primera vegada coneixensa, y als quals pot alabarse d'observarlos sense que a ells els siga possible fer altre tant; penetrarlos sense que'l penetrin. Això no comptant que, vis a vis d'ell mateix, experimenta l'inconegut la joia inefable que viure una existencia nova, inesperada y ràpida supòsa, tota vegada que, disfressat exteriorment, canvia també la seva ànima.

Saber que'l trajo proporciona una falsa fesomia no pot menos que acreixer el goig. Per la màgica del vestit y ajudant un lleu esforç d'imaginació, pot creure's arribada per unes hores la realisació d'un llarg ensomni, y no dèu esser sense melancòliques delícies que veu la disfressa passar el temps, y sentir correr els minuts que l'apropen a l'endemà banal que ha de tornar-lo a la realitat, incorporant-lo de nou a l'existencia passada, obligant-lo a deixar, junt amb els orípells, els somnis idíllics o gloriosos; la felicitat somniada, tot de cop esvaïda per les darreres ombres de la nit...

Algú ha dit que, per paradoxal que pugui semblar, no hi ha com la disfressa pera revelar ab tota claretat lo que'l qui la vesteix hauria volgut esser, l'època en que hauria desitjat viure, l'ideal, en fi, vers el qual el qui l'adopta tendeix. Quan l'elecció es lliure, dona el trajo, sobre de qui el porta, precioses indicacions pera l'observador atent.

Això per lo que respecta als homes. Que les dònes... Les dònes van sempre disfressades, en la vida. Les que per Carnaval muden de roba, no fan gaire més que canviar de disfressa, revestint, momentaniament, el trajo que consideren més adequat a les seves gracies y a les proporcions del seu cos. Algunes demostren en aquest sentit una habilitat sorprenent. Altres manquen totalment de gust, com ne manquen en la vida..., y, com en la vida, lo que d'unes y altres pot aprendre's per aquet medi, com pels altres, es lo fugitiu, lo incert, veritat avui, mentida demà... Pageses o dames de la Cort, Colombines o Salambós, reines o pastores, saben les dònes esser tot això, sense que mai ens siga possible averiguar en quin moment són elles mateixes.

Diu un adagi popular que *l'habit no fa el monjo*... Inclinemnos a creure que, respecte a les dònes, l'habit fa la dòna... o gaire be totes les dònes...

BOY

ment sensible es que cada any augmenta l'afició. Al passeig de Gracia, per les Rambles, a dins dels cafès no veureu sinó llastimosos exemplars d'aqueixa rassa d'homes que disfruten lo inexplicable mostrant les seves condicions y les seves aptituds femenines, que senten una interior satisfacció quan, al passar els mascles autèntics per vora seu, els llensen piropos o's giren pera dedicarlos uns quants comentaris per l'estil:—Noi, que es guapa!...—Has vist quins ulls!...—Vols dir que ho es un home?...—Mira quin pit fa, y quins costats...—Si sembla talment una xicoteta!...—Vès, que no tindria inconvenient en demanarli relacions temporals...—

Ja sabem que'l tipo sempre ha existit y que es difícil, més que difícil, impossible de ferlo desapareixer de les costums carnavalesques; realment uns quants casos aïllats no tindrien importància, però lo desastrós, lo aclaparador pera un poble de *radicals* y de *noucentistes* es que'l tipo's reproduceixi tan progressivament, en una forma tan *cunillera*. Les autoritats, que podrien y deurien evitar la presència d'aquets anormals en la via pública, no fan sinó agravar el conflicte obligant a treure la careta als escassos vergonyants que encara tenen el pudor de cobrirse el rostre. Y ja que ells no tenen virtut sexual y l'autoritat ampara als desvergonyits, obligant al pacífic transeunt a contemplar mixtificacions de mal gust, aquest hauria de tenir dret a la protesta. Ha arribat l'hora no de dir: «Que se la treguin», sinó d'exclamar: «Que se la posin». Aixís no tindrem el disgust de veurels la fesomia. Perquè, ab la cara tapada, en gracia a la tradició y pera divertir-se, un dia, comprem les disfresses invertides de mascles-dònes, o de femelles-homes y als casos que se'ns presenten a la vista, venent per això l'instintiva repugnància que contra ells sentim, no'ls volem donar més alcans del que positivament tenen; però lo incompreensible és que'ls joves guapos *per naturalesa* explotin seriósament y ab tota consciència les gracies del seu físic. En una paraula: dintre el to de la diada, y amparats pel discret antifas, ens imaginem perfectament, per exemple, a un marquès de Marianao disfressat d'*amassona prehistòrica*, a un Mir y Mirò, de *cantineria de l'Edat Mitja*, y a un senyor Serrallara vestit de *Bayadera*; però la nostra prudent mentalitat se resistiria per força a imaginar-se a un Serrallara, a un Mir y a un Marquès lluint a plena llum una rossa perruca, llensant mirades traidores y fent gala d'un armoniós ritme de caderes.

Naturalment que, pera l'adulte espigat, això de posarse les perfumades robes interiors y exteriors de la cosineta, o de l'amiga, implica sempre una serie de sensacions adorables, de les quals ells no se'n saben aprofitar y elles sí, perquè són elles, les dònes, les que confeccionen aquets maniquins de carn flonja y estoposa, y durant l'hora y mitja que dura la *toilette*, els manossegen de per tot arreu ab boja efusió, y els maseguen ab un amable y constant *massage* de blanques manetes, ara apuntantlos una agulla, després estrenyentlos la cotilla, més tard colocalantlos el sombrero damunt de l'anyadit, fins que l'amiga, o la cosineta, ab un somris ironic els diu: «—Nói, que estas bel... Creu que fas goig de debò!...» Però ells, en la íntima delícia del fogar, ni en l'olor del *refajo*, ni en les albies y xardoroses mans que papellonegen al seu entorn, no s'hi fixen, en aquells moments. Ells tota la feina la tenen al carrer, tota l'obsessió en l'exit que'ls espera a la *Rua*, a les Rambles, al cafè...

Y lo graciós es que, aixís com una dòna maca y ben formada vestida de mascle a la majoria d'homes els inspira, generalment, fastic y repulsió, un home de rostre blanc, de perfils dèbils, d'ulls esllanguits y llavis carnosos, ab trajo femení, els enganya facilment. Y que en la transformació absurda hi dominés una consciència de caricatura irònica, molt be, però que en l'engany hi trobin, els mateixos que'l produeixen, una fruició anímica, un goig d'estètica sensualitat, això es lo terriblement estupid. Ells no seran, físicament, hermafrodites, però tenen totes les trasses de serho en esperit y en instint sexual, que es deù vegades pitjor. Com a premi a la seva desviació contra-natura mereixerien que un

dia's topessin ab un home de debò, un mascle de costums helèniques que'ls fes sentir totes les ires del deu Priapus.

Ara mateix les cròniques mundials de la moda ens acaben de parlar del sorollós exit de les dònes ab pantalons. Digueume si això no constitueix un pas gros del feminisme, després de l'empenta de les *sufragetes*. Ara sí que podem ben dir que se'ns han posat les calses.

En justa compensació, després dels senyorets ab mitjons calats que patim tots els estius, y després dels homes que's vesteixen de dòna per Carnestoltes, vindran, ja ho estem veient, la fotografia artística del «*desnudo masculino*» y les aparicions en qualsevol escenari d'un «*Sada-Yacco*» ab bigoti a lo Kaiser.

Noucentisme... Radicalisme...

Quina esperança de redempció pot oferirnos un poble de *sarasses*?

FRA NOI

Almanac dels Noucentistes

Si en Tartarin fos de carn y òssos y visqués entre nosaltres, ben segur que's faria «noucentista». Y se'n faria, més que per res, pera poder col·laborar al desconegut y ja cèlebre Almanac que acaba d'editar el senyor Horta, aquest Almanac tan bo, que no's pot mirar ni tocar; que tothom ne parla y ningú l'ha vist; que tothom l'alaba y ningú en sab res.

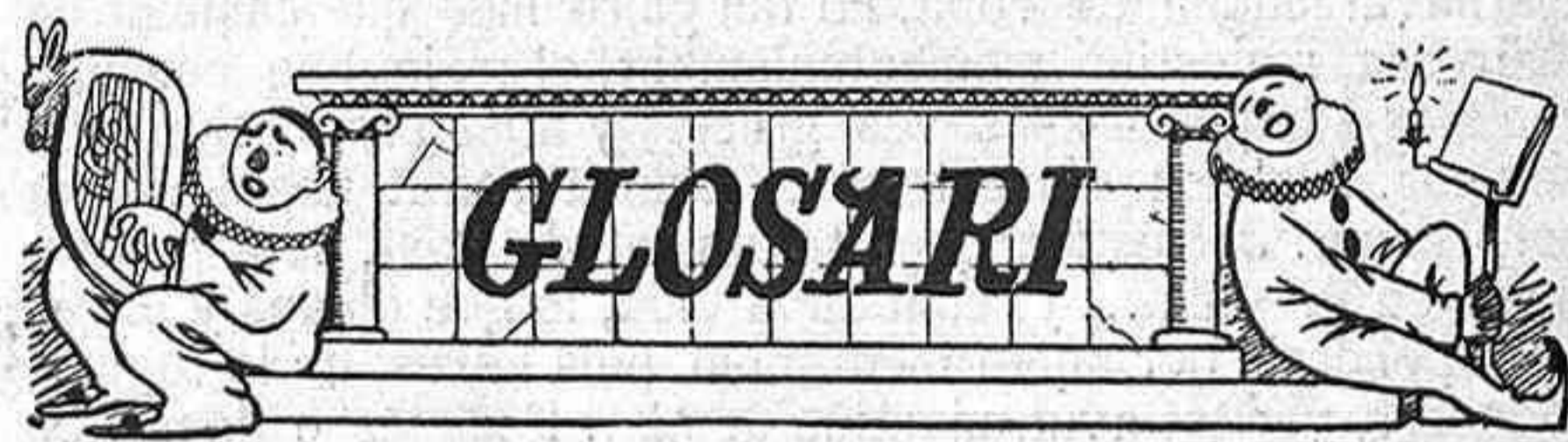
Ont es aquest «Almanac dels Noucentistes» tan maco, tan excelent y tan escas que no se'n troba un exemplar ni pera satisfer un desitg de senyora... de set mesos?

Quan això preguntem, tothom ens respon lo mateix: «—Deixiho correr. Lo cert es que l'Almanac es lo millor que han estampat les premses y que avui per avui l'home del dia y de la nit es l'Horta.»

Visca el noucentisme y visca l'Horta, doncs! Fa temps que no s'ha celebrat cap homenatge. Un homenatge al gran Horta ara s'imposa. Que llensi qui hi tingui obligació l'idea, y nosaltres de tot cor ens hi adherirem.

Es lo que, de moment, pot ferse: un homenatge. Més endavant, l'any que ve, quan tornem a *no veure* l'espantat segon volum del cèlebre y desconegut Almanac, allavors serà hora de parlar de monument. Un monument seriós, sever, a la plassa d'Urquinaona, al peu del tramvia que surt cada catorze minuts cap a la terra de les bugaderes... L'estatua de l'inclit impressor y, a sota, aquet grafic lleterret:

A HORTA

200 FRANCS D'ELEVACIO

Quan la gentil aviadora Dutrieu anuncià per aquets mons de Deu que admetia passatgers pera l'atmosfera, el glosador va creure's—infelís d'ell!—que a cà'n Tunis hi hauria empentes d'intrepids voladors. S'ha ben enganyat, el glosador. Les empentes han sigut sols de curiosos, d'aquet public batxiller que bat el record del badar contra tots els publics de tots els pobles geografics. Els aviadors passatgers, els barcelonins decidits a ascen-

VEIENT VOLAR A M. GIBERT

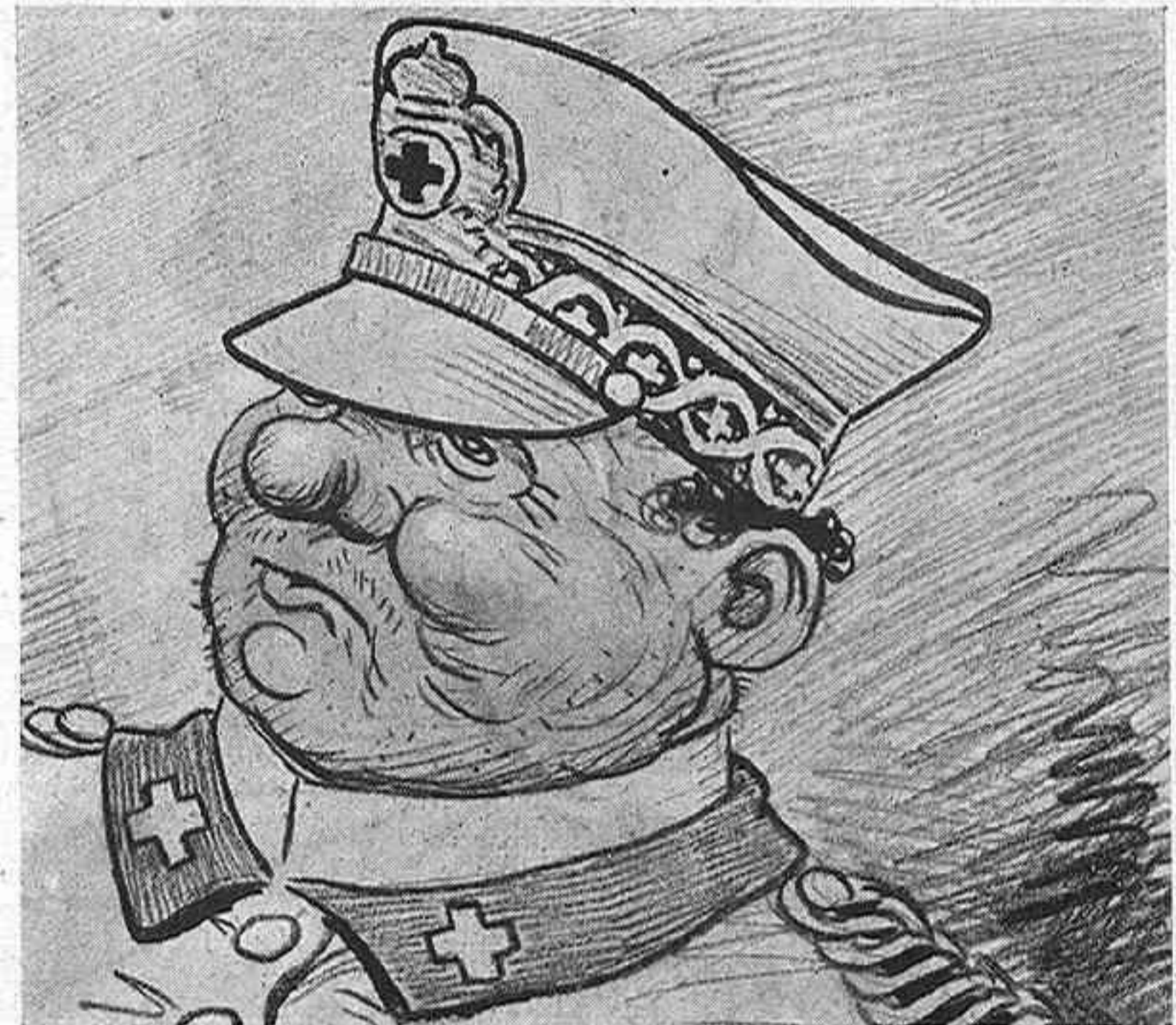
UN SUICIDA.—Vetaquí que si ara aquet bon home'm caigués al damunt m'estalviava el tiro.

UN QUE FA... LO QUE POT.—¡Quín trasto més maco pera fer... roba de terrats.

UN CHAUFFEUR.—Sí, molt lleuger; però no's pot aixafar cap gos ni cap criatura.

UN DE LA «CREU ROJA».—Veiam si encara'ns hi podem lluir una mica.

UNA BEATA.—Ja, ja... Ara, cap al cel; però quan arribi la seva hora, al infern tot dret.

UN MANTEGAIRE.—¿Volsthi jugar que aquest home en quatre dies ha fet un grapat de cents durus?...

sionarse, ab prou feines que hagin arribat a una dotzena de desesperats.

El glosador s'ha enganyat perquè's creia, ab fonamentada raó, que aquí ont hi ha tanta gent desocupada pera elevarse'ls sentits anant a aplaudir «El conde de Luxemburgo» y la «Fornarina», no'n faltaria pera elevarse l'esperit y el cos a una prudencial altura positiva; perquè s'imaginava que aquí ont tants homes aspiren a la gloria y, per ella, somien enlairarse per damunt dels altres homes, ara que l'ocasió se'ls brindava d'aixecarse uns quants pams de terra, ho aprofitarien, y que no farien el paper ridicul de dir que ho troben car.

Convinguem, cavallers, en que un gust excepcional no's paga mai ab quartos, y en que una ascensió no té res de cara, per més que sembli y resulti, realment, una «aixecada». Per duescentes pessetes poder fer la «primera volada»..., encara que sigui una persona de certa edat; pel preu d'una plassa de municipal o de burot poder lograr, en que sols sigui per deu minuts, una plassa enlairada com la que'ns acaben d'oferir aquets bruirots

CARNAVALESCA

—Dos mesos de penitencia per tres dies de pecat?... Aprofitemnos, doncs, noia, que això es desproporcional!

de l'espai, són coses que, ben mirades, no tenen preu ni s'haurien de regatejar.

Y ab la por tampoc podem excusarnos. A Barcelona's coloquen bombes, y tothom hi corre; a Barcelona cada dia's tanquen botigues luxoses y cada dia surten intrepids que n'obren de noves; a Barcelona sempre hi ha empresaris valents pera tota mena de temeritats; a Barcelona, doncs, hi ha gent que no coneix la covardia. Ademés, que la gentil aviadora y els seus companys Beaud y Gibert s'avenien a tot. Abans d'endurse'n el pasatger cap al país d'Eolo, li deixaven fer testament, despedirse dels amics y de la familia, y, en lo que toca a altures, les feia sempre a gust del consumidor, pujant fins ont aquet volia y baixant quan al que pagava li donava la gana, al punt d'haverhi viatger que, a l'engegarse, advertia a l'aviador:—Vostè vagi'm cantant els metres, que jo ja li diré prou.

Però el glosador mateix no s'amaga de confessarho. Ell ha estat a punt d'enfilars'hi, an el «Farman». Va anar un dia a l'Aerodrom y s'hi va entusiasmar tant, ab això de «por lo más pesado que el aire», que ja tenia un peu posat a l'estribo de l'aucellot. Y cal reconeixer que si ell no ha pres l'empenta del decidiment no es pas per por (tenim la creencia de que de mortals y d'immortals no més se'n pot ser una vegada), ni pels diners, que, si no'ns en sobren, quaranta duros, gracies a Deu, no'ns farien anar ni més be ni més malament.

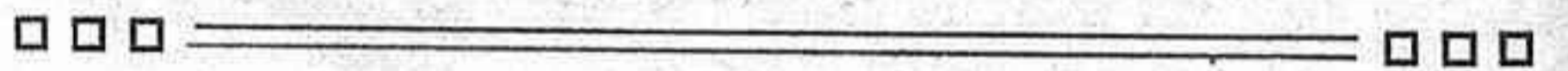
No'ns varem decidir, no ho sabem per què, però el cas es que no'ns hi vam enfilar.

El glosador, sense acabars'ho d'explicar ben be, creu que la causa de la no-aixecada d'ell, y de molts altres com ell, es un sentiment superior a l'egoisme moral y material; creu que es una cosa instintiva, inconscient... Una cosa que podriem dirne: «irresistible amor a la terra».

Tenim tan arrelat el rastrejar, els temperaments meridionals, que, demà que a Nostre Senyor se li acudís tornarnos a modelar y ens dongués condicions pera enfilar nos amunt, me sembla que tampoc volariem...

Esperariem que la prudencia'ns fes terrenyines a les ales.

XARAU

Enlaire les faldilles!

Mala tongada pera'ls modistos.

El poble de París, que en materia d'innovacions està, de molt temps, curat d'espants, ha rebut ab manifest desagrado la moda de la *jupe-culotte*, que ara's tracta d'imposar.

La protesta dels parisencs ha arribat en determinats moments a pendre les proporcions d'un veritable motí. Y com si els tumultes en plena via no haguessin sigut encara prou, s'ha vist una actriu obligada a retirarse de l'escenari de la Comedia Francesa pera escapar de les ires dels espectadors.

Salvant la frontera—la moda passa sempre la frontera ab més facilitat que les idees de progrés—ha fet la seva entrada a Madrid, que en aquesta ocasió ha pres la davantera a Barcelona. Y a Madrid, com a París, ha sigut la *jupe-culotte* rebutjada per l'opinió, que s'ha manifestat contraria a una innovació que comporta l'acabar ab el sistema de recullirse la faldilla, que tants admiradors compta...

A les dònnes encarregades de passejar la nova prenda femina pels carrers de Madrid—dues xamoses francesetes, segons se diu—els ha mancat ben poc pera passar un mal moment, lo que fa creure que, pera les faldilles-pantalons, les coses van mal dades de debò.

Entre les dames barcelonines ha caigut la nova d'aquets incidents com una bomba. La que més y la que menos esperava impacienta l'hora de sortir al carrer vestida ab la nova prenda

femenina. La notícia de lo ocorregut a París y a Madrid ha sembrat el panic entre les nostres senyores, que veuen desferse un desitg ab tanta veemencia acaronat.

En els nostres salons no's parla de res més. En el ball donat diumenge al *Círcol Artístic* el xiuxiueig fou general. Els comentaris sobre lo ocorregut a París y a Madrid duraren tota la vetlla.

Les faldilles-pantalons ocuparen el temps reservat al treball d'estisorada pera'l que, com tothom sab, tan remarcables aptituts posseeixen les nostres dames. Deia aquesta, que per tots els diners del món no sortiria de casa ab el nou vestuari. Afirmava l'altra que'l decidir-se era cosa del temps, a l'hora que jurava la de més enllà que an ella les calses no li vindrien de nou, tota vegada que a casa seva sempre les havia dutes. En fi: el saló de l'*Artístic* convertit en un verdader safreig, en el qual les més diverses opinions hi eren exposades.

La nota de la nit va donarla una de les reunides, qual nom ens abstenim de donar a la publicitat per raons ben facilis de comprendre.

Pertany la tal senyora, dama distingida, a una de les families que componen a Barcelona l'aristocràcia del diner.

A l'esser preguntada si adoptaria el nou model *jupe-culotte*, respongué ab la major naturalitat:

—Pantalons?... No sé... Com que no n'he gastat mai...

ROMUL

TÓMBOLA BENÉFICA

—Què diu allà? Para los náufragos?
—Sí, noi..., qui fos náufrago!

TELÓ ENLAIRE

PRINCIPAL.—De tot allò de la *Sava nova*, que s'havia d'estrenar el passat divendres, per ara res. Lo que sí sembla que resultarà cert es l'estrena pera dilluns que ve d'una cosa en tres actes, *El senyor Civit, carrer del Governador*. Té regust de Teodoro Baró, aquet titol, oi?... Doncs ja hi poden pujar de peus, perquè ho han endevinat.

—Bones noves: L'empresa té ja a la seva disposició pera enjugar successivament el dia que vulgui, tres obres grosses y originals: *La reina jove*, de don Angel Guimerà; *El despatriat*, d'en Santiago Rusiñol y *El gran Aleix*, d'en Puig y Ferrer.

—Diumenge a la tarda debutà en aquet teatre l'aplaudit actor comic senyor Aymerich. Tant en *Els savis* com en *A cà'l notari*, feu les delícies del public, essent acullit ab veritable simpatia.

L'endemà, dilluns, també a la tarda, tingué lloc una funció *pro-naufregs* organizada per una comissió de la premsa setmanal. Resultà un migrat exit. La companyia d'aquí hi prengué part ab *Els zin-calós*.

LICEO.—Encara que l'antelació sia respectable, sentim molt gust en poder adelantar als nostres llegidors els projectes de l'empresa Bernis pera la pròxima primavera.

Segons informes, tornarem a tenir cicle wagnerià. Per segona vegada hi haurà series de *L'anell del Nibelung*, alternades ab altres obres d'en Wagner que seran, segurament, *Tristano e Isotta* y *Tannhäuser*. Compta en Bernis ab un famós mestre alemany *autentic*, y ab dos tenors de gran empenta, en Viñas y en Borgatti.

En forma telegràfica els tindré al corrent de les noves que's vagin estalonant fins a la publicació de les llistes oficials.

ROMEA.—Ab gran entusiasme y ab no poca fe continúa el notable primer actor senyor Codina treballant en la preparació de la pròxima temporada de primavera, que es ja cosa feta y que's comensarà el dia 4 del mes entrant ab *Mar y Cel*, seguint an aquesta *Terra baixa* y *Juan José*, estrenantse la primera

AL HIPODROM

—Quaranta duros val enflarshi.
—Y l'àrnica ¿quí la paga?

BON MARCHÉ

— Vol dir que no es massa careta, pel noi?
 — Massa careta?... Això rai, ja'n tenim de més barates.

setmana *La Miralta*, d'en Guimerà, y tenint ofert, també d'aquest autor, *El món blau*, drama en tres actes que's donarà immediatament.

El quadro de companyia ha sigut format ab els següents elements, que són garantia d'un exit:

Actors: Pere Codina, Lluís Blanca, Andreu Guixer, Lluís Puiggarí, Rafel Bardem, Ramon Tor, Artur Balot, Santiago Amorós, Joan Pubill, Josep Font, Josep Xuclà, Lluís Baró.

Actrius: Concepció Llorente, Montserrat Faura, Mercè Ferrer, Antonia Vallbé, Assumpció Paricio, Angela Balastroni, Carme Huguet, Paquita Egea y dues més.

Tothom qui conegui les facultats de cada un d'aquets artistes, tots ells prou apreciats del nostre public, pot jutjar de la bona mà que ha tingut en Pere Codina y de les grans probabilitats de triomf de la seva arriscada empresa.

La sinceritat ens obliga a manifestar que la major part d'aquestes noves, no totes, són tretes de la pissarra de cà'n Bonavia ont ab tant d'acert s'hi apunten les «darreres hores teatrals».

TÍVOLI.— Això de *La comedianta*, opereta estrenada el darrer dissabte, es una nova adaptació d'aquella altra que'ns donaren al *Eldorado* fa temps ab el nom de *Sangre de artista*. Els senyors Gamero y Ubeda, o l'empresa, o qui sia, han badat, doncs. Això es un refrito que no té interès ni pera'l public ni pera la crítica. S'ha de confessar, no obstant que l'obra agrada forsa, especialment per lo que toca a la partitura.

— Pera avui s'anuncia la sarsuela en un acte *La reina de los*

tintes, ab decorat nou y esplendidesa de vestuari. Y pera molt aviat *S. M. el Tabaco y La Verónica*.

ELDORADO.— *Al amor de la lumbre*, comedia en dos actes, de don Ceferino Palencia, es una obra de positiu merit literari, però que, per culpa de la migrada acció y la falsa psicologia dels personatges, resulta freda y poc interessant. L'assumpte que li ha donat vida, sense ser molt nou, donava de sí pera ferne una comedia més natural, més ingenua y més... passadora.

Els artistes, molt be, distingintshi les senyores Suárez y Ariño.

NUEVO.— *Huelga de criadas*, sense arribar a l'altura d'altres obres d'en Viérgol, porta el segell d'originalitat y despreocupació de la majoria de comedies del popular *Sastre Campillo*. L'exit d'estrena no va ser franc, ni molt menos, però creiem que, ajudada per la música, que es bastant aixerida, s' farà molt, y que agradarà més quant més se conegui.

— Avui, divendres, s'estrena l'opereta *El joven papá*.

IMPERIO.— L'obra *El aldeano alegre*, opereta en tres actes, donada el passat dissabte, va agradar bastant. La lletra, del senyor Rovira y Serra, es molt cuidada, y la música, del cèlebre Leo Fall, es d'aquelles que *recreien* l'oido sense marejarlo mai. L'interpretació, ajustada; el decorat, bonic.

Avui, *El vizconde de Luxemburgo*, y aviat, *El príncipe de Altsbourg*.

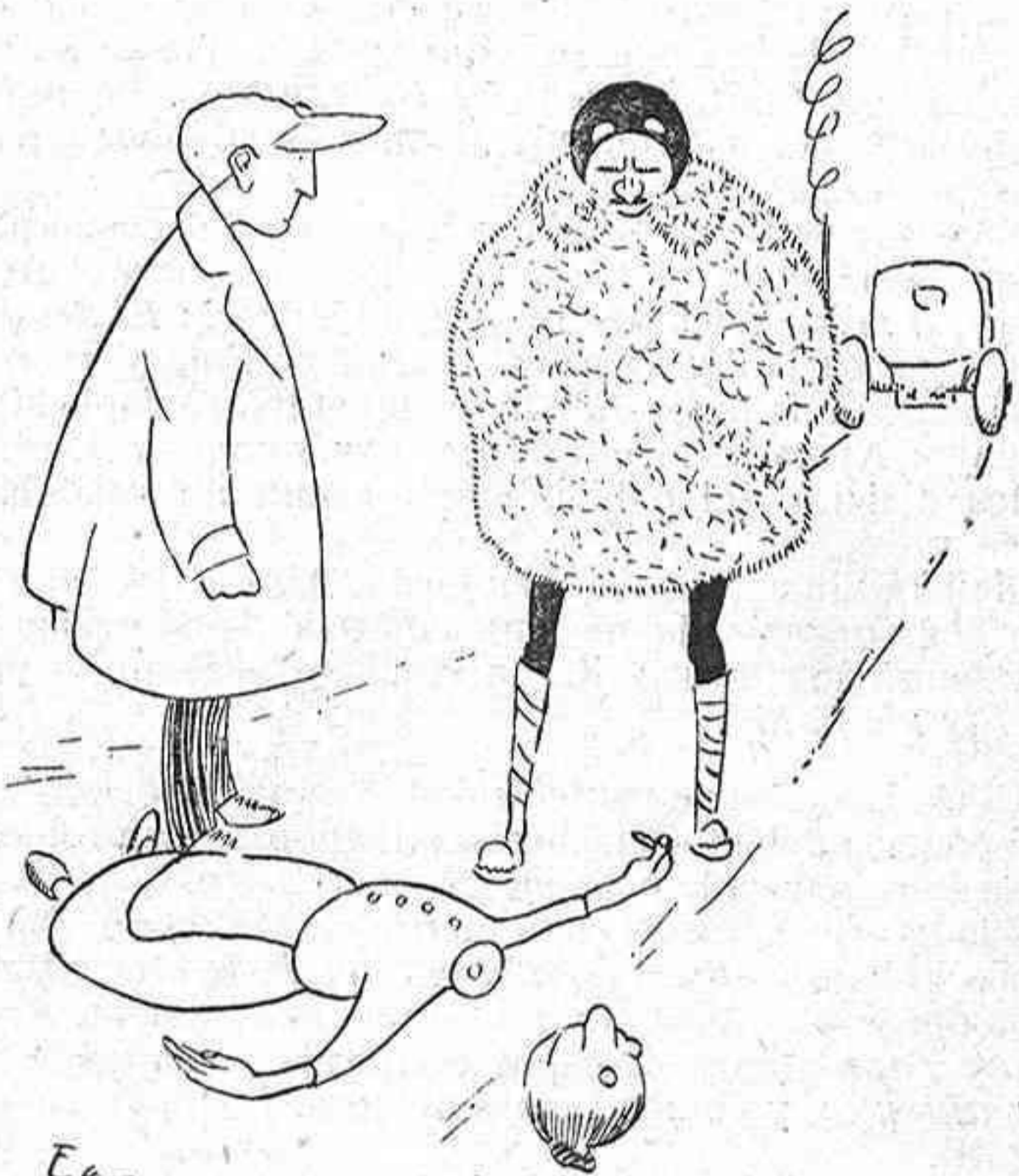
L. L. L.

ESQUELLOTS

GRAT record del seu pas—o, millor dit, dels seus vols—per Barcelona deixaran els aviadors francesos Mme. Dutrieu y MM. Gibert y Beaud.

La festa del matí del diumenge, sobre tot, en la qual en Gibert, tripulant un monoplà Blériot, volà directament de l'Hipodrom al Tibidabo, quedarà senyalada com una de les notes més boniques y pintoresques de l'aviació a Catalunya.

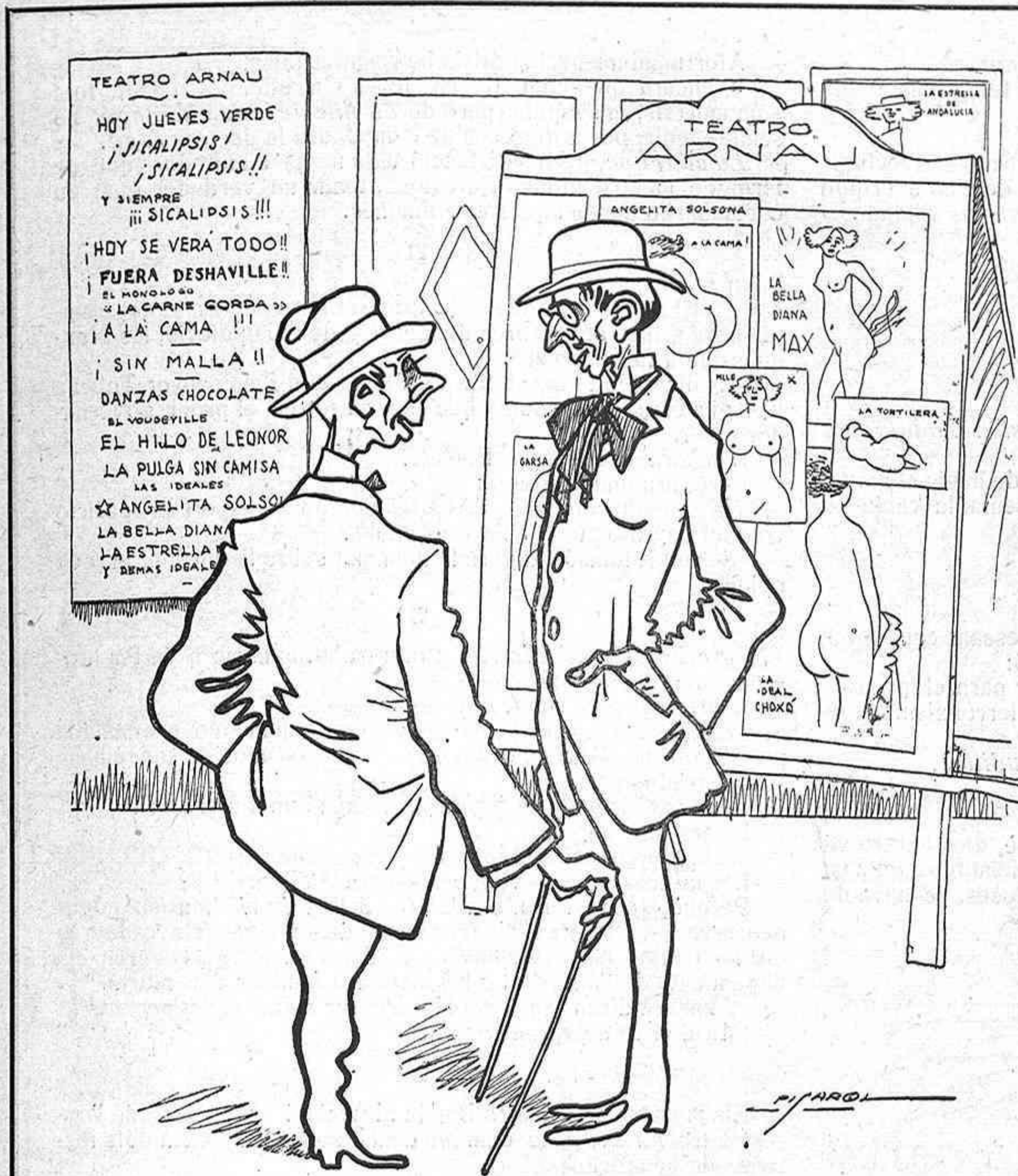
Davant de l'exit alcançat—sense engorroses negociacions

ACCIDENT

— Com que ningú ho ha vist, lo millor que podem fer es anàrnosen y deixarla estar.

— Sí, però, y si ella'ns pren el número y després ho xerra?...

LA DIADA

—Hola, vostè també per aquí?

—Sí; he pensat: Deixa'm anar a celebrar el dijous gras.

previes, ni bombos ridículs, ni viatges a París—per aquesta agradable y interessant setmana d'aviació, ¿quina cara deuen fer els organitzadors d'aquella altra *setmana*, celebrada l'any passat, durant les famoses festes de Primavera?

El contrast, establert ara ab plena consciència, no pot ser més tremendament aclaparador pera'ls directors d'aquella moixigan-ga vergonyosa.

Llavors Barcelona, pera no veure res y satisfer la vanitat de quatre mamarratxos, hagué de pagar, dolorosament extrets de la caixa comunal, trenta o quaranta mil duros.

Ara, sense que la festa ens hagi costat un centim, tots ho hem vist tot.

Ab aquesta comparació senzillíssima queda fet l'elogi fúnebre de la nostra corporació municipal.

UNA baixa important en el nostre petit món artístic.

L'Isidre Nonell, el celebrat pintor de la miseria y de la gitaneria, morí el passat dimecres, víctima d'una enfermetat llarga y terrible.

Era jove encara, molt jove, y havia fet ja una brillant carrera artística. Els seus quadros, vigorosos de dibuix y valents de color, marcaven una personalitat y una independència que pocs mestres del seu temps han arribat a aconseguir. Entusiasta pera'l seu art, treballador infadigable, en Nonell hauria lograt fóra d'aquí molts llorers y moltes franques victòries que a Barcelona sovint li escatimaven.

La mort d'en Isidre Nonell representa una gran perdua pera Catalunya.

Descansi en pau el malaguanyat artista.

MOLT be, senyor Rueda, molt be!

La seva composició *La ciudad condal*, brillant película poètica aont se retrata l'impressió que li ha produït la nostra estimada Barcelona, ens ha enter-nit de debò y ens ha deixat agraïdíssims.

Sols respecte d'un passatge dels seus afalagadors versos hem de ferli una petita observació. Ens referim an aquell que diu:

«... tu noble Concejo, de frentes ilustres formado...»

Aquí sí, don Salvador, que la lira va desbocàrseli una mica massa.

«...De frentes ilustres formado...»

¿Ja se'ls ha mirat be, aquells fronts?

¿Ja s'ha fixat—per exemple—en els d'en Guñalons, y en Marsilla, y en Lladó y Vallès, y en Morros?

Nota d'art:

Intelligents y profans celebren molt, aquets dies, un quadro de regular tamany que'l distingit artista català Mateu Balasch acaba d'exposar a ca'n Bonet, magatzem de mobles de la Plassa de Catalunya.

Se tracta d'una obra pictòrica molt notable, d'elegant factura y d'encertades tonalitats.

La tela's titula *La prima donna* y, encara que la dòna no té res de prima, l'exuberancia artística del quadro fa que un pensi en la *prima* que'n treurà l'autor si, com esperem, té la sort de despatxarlo desseguida.

RELLISCADA!... Y de les sèries.

Dona compte *El Noticiero* d'una sumptuosa boda celebrada a Barcelona l'altre dijous, y sense senyarse ni encomanarse a Deu, acaba la ressenya ab aquesta tamborella retòrica:

«Los novios han salido para Niza, París y Londres, donde pasarán la luna de miel, que deseamos sea eterna.»

Que la lluna de mel sigui eterna y que la passin a Londres, a París y a Niza...

¡Delicada manera—¿veritat?—d'expressar el desitg de que'ls nuvis no tornin mai més per aquí!...

TENIM el gust de participar als nostres lectors que, tancada avui la subscripció oberta en la nostra Administració, ab aquesta fetxa entreguem el total recaudat, que ascendeix a 77'25 pessetes, al nostre estimat confrare *El Poble Català*, pera que l'afegeixi a la subscripció per ell iniciada y ens fassi la mercè de publicar en les seves columnes els noms dels donants.

Diumenge passat, durant el vol de M. Gibert, a l'Avinguda del Tibidabo hi havia un senyor que no treia els ulls de l'aparato volador.

Per fi, el senyor va exclamar:

—Renoi, ara, que's veu petit!

Y un seu amic li objectà:

—Més petit el deù veure ell a vostè.

El senyor que guaitava enlaire era en Tort y Martorell.

LA novetat del dia. ¡París convertit en port de mar!
Aixís ens ho feu saber *El Diluvio*, en un telegrama publicat el passat diumenge.

Llegèixinlo:

«*París, 18.*—Un vapor anglés ha desembarcado 450 reclutas árabes, los cuales habían sido embarcados con destino á Trípoli y se insubordinaron, matando en la revuelta á varios soldados.»

Ja sabem, oh *Tarugata*,
que en invencions ets molt pobre;
però'l dia que'n fas una,
¡recristina! la fas bona.

□

UN telegrama enviat de Sevilla:
«El Juzgado abrió la caja de *La Previsión Andaluza* y la encontró vacía.»

El tesorero del nostre Ajuntament, després de llegir el *parte*:

—Vaja, ja no som nosaltres sols els que tenim la caixa en estat... d'andalús *previsor*...

□

D'això se'n diu parlar sense embuts!...
Una crònica de *l'Ugolino*, amena y interessant com totes les seves, acaba ab aquesta tremenda afirmació:

...«*Cuanto más chinos mueran, tanto mejor para el mundo.*»

Es l'anatema més formidable que contra el lerrouxisme hem llegit.

¿Què hi deurà contestar an això l'ilustre *caudillo*?

□

POSAT en circulació no se sab per qui ni perquè, dies enera va arribarnos d'Inglaterra un telegrama anunciantnos que en Charles Lecocq, l'autor de tantes operetes famoses, acabava de morir en Guernesey.

LA MODA NOVA

—*Són el diable, aquestes femelles!... Vetaquí que ara no hi haurà altres faldilles que les del clero!*

Afortunadament, la noticia ha resultat falsa.

Y encara que, com diu en Jules Claretie, poc o molt, tots som mortals, el simpatic pare de *La fille de madame Angot* no sembla tenir, per ara, ganes de compondre la darrera *fuga*.

Lo cual que, pera satisfacció dels molts admiradors que de l'insigne mestre hi ha a Barcelona, tenim un verdader gust en esbombarho desde aquestes columnes.

□

HOLA!...

«El governador civil ha autorisat a la companyia del tramvia pera tallar, dels arbres del passeig de la Diputació, les branques que li fassin nosa.»

¿Es dir que la vacant que va deixar el difunt senyor Tobella y Argila està ja ocupada y que'l successor es el propi governador civil?

L'enhorabona, senyor Portela.

Però, ara una pregunta:

¿Ja hi està conforme l'Ajuntament ab l'inesperada aparició d'aquet nou director de l'arbrat public?

¿Seria pretensió exagerada demanar sobre l'assumpte la seva opinió?

□

Es graciosissim *El Diluvio*. Ell ha trobat la manera de fer broma fins ab les coses més tristes.

L'altre dia publicava aquet telegrama:

«*El Cairo.*—Los cementerios europeos han sido profanados por las turbas. Muchos cadáveres fueron sacados de sus tumbas y arrastrados por...»

«*Por las calles*», se figuraran vostès que diu el diari.

Doncs, no, senyors.

«...fueron arrastrados... por los profanadores.»

L' aclaració, com se veu, era imprescindible.

Perquè, de no ferla, els lectors d'*El Diluvio* haurien pogut pensar-se que, després d'haver sigut desenterrats els cadavres per les turbes, els que s'havien cuidat d'arrossegarlos eren els dependents de l'autoritat o les mateixes families dels morts.

¡Y encara diran que'l rei Herodes va matar als innocents!... ¡Mirin si va deixar-ne encara!

□

Els musics de la nostra Banda Municipal se queixen de l' excessiu treball que pesa damunt d'ells, sobre tot d'ensà dels festivals de beneficencia.

Tenen raó que'ls sobra.

Ab l'excusa dels naufragés s'ha estat abusant dels pobres musics.

Es molt sensible morir ofegat al mar, però també ha de ser ben trist morir d'*ofec* en terra.

Y es lo que ells diuen:

—Està be que siguem d'una *Banda*, però que no'ns obliguin a anar d'una *banda* a l'altra.

RESPOSTES PAGADES

Pep Cistellé: Es massa trista. Si sembla tota ella una sembra de desconsol!...—A. Diví Pañella: S'hi nota el calor d'un sentiment ingenuu però, també, un desencaiament de cosa improvisada que la fa defectuosa.—Lysies: No està mal; entra en cartera.—Josep Castells: No'ns convenen.—Josep Pinyol: Aquest homonim no me l'empasso.—Ramon Alsina y Marras: Diu vostè:

*No sabia, les besades
de dames enamorades
que causessin tant plaer...*

Això no mereix sinó una contesta: Santa Ignocencia!—F. Margarit: S'hi nota escassa facilitat.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: Hi farem lo que s'hi pugui.—Ll. S.: Si tenim temps de ferhi algun retoc la publicarem un dia o altre.—Giovanni: Lo mateix li dic.—P. Romaguera: Endevinades. Anirà poc o molt de lo que envia.—Xarel-lo: La prosa ens costa molt d'enquibir-la. No obstant, ho guardarem en cartera, y si al tornarho a llegir no'ns desagrada... Vaja, que no li prometo res.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

FELIPE TRIGO

**Las posadas
del amor**

Un tomo en 8.º — Ptas. 3'50

EMILIA PARDO BAZÁN

**Dulce
dueño**

Un tomo en 8.º — Ptas. 3'50

HANS WEGENER

**Nosotros los
jóvenes**

El problema sexual del joven soltero. Traducción de Luis de Zulueta

Un tomo en 8.º — Ptas. 2'50

A. REYES

Cielo azul

NOVELA ANDALUZA

Un tomo . . . . . Ptas. 3

EL GUSANO DE LUZ

por SALVADOR RUEDA

Ptas. 0'50

Colecció complerta
de l'any 1910
de
**L'Esquella
de la Torratxa**
enquadernada ab planxes
daurades

Ptes. 10

ALGO

Colección de poesías de
JOAQUÍN M.ª BARTRINA

Espléndida edición decorada . . . . . Ptas. 4

**BARCELONA
Á LA VISTA**

Album de fotografías de la
capital y sus alrededores
352 VISTAS
 encuadernadas con mag-
níficas tapas oro y negro.

Ptas. 12

DEL BORN AL PLATA

per **SANTIAGO RUSIÑOL**

Un volum luxosament editat . . . . . Ptes. 3

Condesa O. de Tavaratzi

**El tocador
ideal**

Formulario práctico
de belleza y salud

Un tomo . . . . . Ptas. 2

Dr. J. WERNER

**Lo que deben comer
y beber los enfermos**

Guía práctica para la elección y
empleo de los alimentos y bebidas.

Ptas. 2

Medicina casera

**Remedios
que curan**

Ptas. 1

**Hipnotismo
- Sugestión -
Magnetismo**

Un tomo . . . . . Ptas. 5

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

